

Ústav experimentálnej psychológie SAV, Dúbravská cesta 9,
Bratislava

S p r á v a o č i n n o s t i

za rok 1992

Spracované podľa osnovy zaslanej vedeckým sekretárom SAV.
Prerokované vo vedeckej rade a na výročnej schôdzi ústavu
dňa 6. januára 1993

I. Základné údaje o pracovisku

1. Základné údaje:

Riaditeľ: PhDr. Michal Stríženec, DrSc.

Zástupca riaditeľa: RNDr. Zdena Ruiselová, CSc.

Adresa sídla: 813 64 Bratislava, Dúbravská cesta 9

Telefón: 375625; 378-3417

Fax: 375584

IČO: 167 011

Bankové spojenie: -

Číslo korunového účtu: -

Číslo devízového účtu: -

2. Štruktúra pracovníkov - Tab. č. 1

Tematické zameranie a interdisciplinárny charakter výskumu si vyžaduje aj náročný terénny výskum a preto sú potrebné čiastkové úväzky rôznych špecialistov a relatívne značný podiel spolupracujúcich zložiek /asistovanie pri výskum, vyhodnotenie a spracovanie údajov, príprava publikácií/.

II. Vedecká činnosť pracoviska

1.-2. Vo všetkých grantových projektoch sa realizovala rozsiahla teoretická a výskumná činnosť, čoho dokladom sú početné publikácie a vystúpenia na medzinárodných a domácich podujatiach. O úrovni riešenia týchto projektov svedčí aj ich zaradenie prevažne do najvyššej kategórie /3-A, 1-B/.

Zoznam grantových projektov je v prílohe č. 1

Ústavne negrantové projekty nemáme.

3. Vedecké výsledky pracoviska - Tab. č. 2

Stúpajúci počet štúdií vo vedeckých časopisoch /25/ a v zborníkoch /44/, ako i ústavom vydaných 5 zborníkov a 1 monografia, ako aj 2 zborníky abstraktov z konferencií

sú dokladom prudko sa zvyšujúcej vedeckej produkcie pracovníkov ústavu.

3. 4. Vlastná edičná činnosť

Monografia: O. Halmiová, A. Potašová: Kognitívno-osobnostné aspekty sociálneho styku. ÚEPs SAV, Bratislava 1992, 150 s.

Zborníky:

1/ A. Potašová, D. Kováč /ed/: Psychológia v riešení ekologických problémov. ÚEPs SAV, Bratislava 1992, 81 s. /náklad 100 kusov/

2/ Z. Ruiselová, I. Ruisel /red./: Praktická inteligencia I. ÚEPs SAV, Bratislava 1992, 158 s. /náklad 100 kusov/

3/ A. Prokopčáková, I. Ruisel /red./: Praktická inteligencia II. /Vybrané metodiky merania. ÚEPs SAV, Bratislava 1992, 106 s. /náklad 100 kusov/

4.-5/ Z. Ruiselová, P. Boel /eds/, Small Scale Marketing and Networking the Avenue to Entrepreneurship. ÚEPs SAV, Bratislava 1992, 16 s., 100 kusov
/Slovenská verzia: Budeme podnikatelia? Koncepcia Small Scale Marketing and Networking, ÚEPs SAV, Bratislava 1992, 21 s., 50 kusov/

6/ Seminár o kognitívnej psychológii /abstrakty/ ÚEPs SAV, Bratislava 1992, 15 s., 50 kusov

7/ Seminár o psychológii práce /abstrakty/, ÚEPs SAV, Bratislava 1992, 5 s., 50 kusov

Štúdia: Kováč, D., Kováliková, V., Koščo, J., Koncepcia, prame-
ne a dokumenty k histórii psychológie na Slovensku. ÚEPs SAV,
Bratislava 1992, 28 s.

3. 5. Ohlas publikovaných prác - Príloha č. 3

SCI 15 citácií, mimo SCI 65

3. 6. Účasť na medzinárodných vedeckých podujatiach

Pracovníci predniesli 12 príspevkov /z toho 8 v zahraničí/,

1 vyžiadanú prednášku a 4 prednášky na seminároch zahraničných pracovísk.

Príspevky boli orientované na výsledky grantových projektov a plnenie dohôd o medzinárodnej spolupráci. Osobitne treba vyzdvihnúť 3 príspevky na XXV. medzinárodnom kongrese psychológie v Bruseli a 3 príspevky na 38. kongrese nemeckých psychológov v Trieri.

3.7. Účasť na domácich vedeckých podujatiach

Pracovníci predniesli 14 príspevkov a 5 vyžiadaných prednášok. Na domácich /ústavných/ seminároch /aj so zahraničnou účasťou/ pracovníci predniesli 22 príspevkov a pripravili 9 posterov.

3.8. Ocenenie

M. Stríženec dostal Zlatú čestnú plaketu Ľ. Štúra za zásluhy v spoločenských vedách SAV.

III. Pedagogická činnosť pracovníkov a vedecká výchova - Tab. č. 3

1. V ústave sa školili 4 interní ašpiranti /z toho 2 pre Spoločenskovedný ústav SAV/ a 8 externých ašpirantov /najmä z rezortu priemyslu a zdravotníctva/. U externých ašpirantov je plnenie ich plánov nerovnomerné.

2. Spolupráca s vysokými školami

Realizuje sa najmä pedagogickou činnosťou na Slovenskej technickej univerzite, VŠMU a MFF UK /spolu 205 hodín prednášok, 98 hodín cvičení, vedenie 8 diplomových prác/.

IV. Medzinárodné väzby pracoviska - Tabuľka č. 4

1.-2. V porovnaní s minulým rokom stúpol počet aktívnych dohôd o spolupráci ako aj účasť na medzinárodných výskumných projektoch /rozsiahlejšie výskumy boli realizované v problematike kognitívneho štýlu, sociálneho rozhodovania, pracovných hodnôt a postojov/.

3. Pracovisko prihlásilo 5 námetov na granty Komisie Európskeho spoločenstva; rozhodnutie sme doteraz neobdržali

4. Členstvo a činnosť

a/ v medzinárodných vedeckých organizáciách

D. Kováč: Deutsche Gesellschaft für Psychologie - 1968

D. Kováč: Cheiron - Europ. Soc. for the History in Behavioral and Social Sciences - 1992

D. Kusá: Europ. Assoc. for Research on Learning and Instruction - 1990

I. Ruisel: Europ. Assoc. Personality Psychol. - 1982

M. Striženec: Europ. Soc. for Cognitive Psychology - 1989

E. Ficková: Inter. Brain Res. Organization - 1985

E. Ficková: Intern. Information Systems Community - 1990

zaslaná prihláška M. Jurčová: Intern. Creativity Network /USA/

b/ v edičných radách

D. Kováč: Zeitschrift für Psychologie

c/ --

V. Spolupráca s rezortnými inštitúciami

S Výskumným ústavom pedagogickým sa spolupracovalo /D. Kusá/ na meraní kvality matematického vzdelania žiakov základných a stredných škôl.

S Výskumným ústavom jadrových elektrární sa spolupracovalo /Z. Ruiselová, M. Striženec/ na zvyšovaní spoľahlivosti ľudského činiteľa /podporný expertný systém/.

VI. Aktivity vzhľadom na vládne organizácie

1. --

2. --

VII. Vedecko-organizačné aktivity

1. Vydávanie vedeckých časopisov: Ústav vydával cudzojazyčný /angličtina/ časopis *Studia psychologica* /5 čísiel ročne/, pričom definitívna verzia textu /sadzba/ sa pripravovala v ústave a odovzdávala SAP, ktorá zabezpečovala tlač a distribúciu.

2. --

3. Usporiadanie domácich vedeckých podujatí
Ústav usporiadal pre odbornú verejnosť dva semináre - o psychológii práce a o kognitívnej psychológii

4. Patenty a vynálezy: --

5. Vedecko-popularizačná činnosť

Príspevky do tlače, rozhlasu a televízie boli zamerané na tvorivosť riadiacich pracovníkov v školstve, diferenciálnu psychológiu, nočnú prácu, riskovanie v cestnej doprave, psychologickú starostlivosť o starých a chorých ľudí, predvo-

lebnú atmosféru, vplyv toxínov v prostredí na psychiku, praktickú inteligenciu, hodnoty u človeka, psychologickú diagnostiku a pod.

VIII. Vedľajšia hospodárska činnosť

--

IX. Organizačné a finančné zabezpečenie

1. Zameranie a organizačná štruktúra pracoviska /4 výskumné grantové tímy, spolupracujúce zložky/ sa nezmenili.

2. Rozpočet - hospodárenie:	plán	Čerpanie
Investičné prostriedky	90	90
Mzdové -- inštituc.	1,484	1,484
grantové	249	249
Vecné neinvestičné prostr.		
inštituc.	531	
grantové	219	

3. Náklady pracoviska na vedeckú literatúru: 25.941,50 Kčs. Vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov nemohli byť objednané /v novembri 1992/ žiadne domáce a zahraničné vedecké časopisy na r. 1993 /súčasná cena časopisov objednaných v r. 1992 činí cca 130.000 Kčs/. Niektoré zahraničné časopisy sa získavali výmenou za časopis *Studia psychologica* /hradila Ústredná knižnica SAV/.

4. Nadácie pracoviska: --

X. Hlavné výsledky pracoviska

V grantovej úlohe o dejinách psychológie na Slovensku sa vytvorila rámcová koncepcia, skonkretizoval sa cieľ, stanovila periodizácia a vytýpovali sa pramene. Spracovalo sa počiatočné obdobie /1928-34/, osvetlila sa činnosť Psychologického ústavu SAVU /1949-51/ a pripravili sa podkladové štúdie o zakladateľských osobnostiach vedeckej psychológie na Slovensku /J. Stavěl, A. Jurovský, J. Čečetka/. Osvetlili sa kritické roky vývoja psychológie u nás ako i vývoj psychológie v Česko-Slovensku v ostatných 30. rokoch.

V grantovej úlohe o praktickej inteligencii sa teoreticky analyzovali poznatky o sociálnej inteligencii. Skúmanie vplyvu situačného kontextu na správanie ukázalo závislosť intenzi-

ty reakcií od typu reálnych situácií a pohlavia posudzovateľov. Rozhodovanie jednotlivcov v reálnych situáciách je ovplyvnené príslušnosťou k určitej kultúre. Popísali sa novšie prístupy k usudzovaniu a v empirickom výskume sa potvrdil vplyv mentálneho modelu na každodenné usudzovanie. Experti s vyšším výkonom pozitívnejšie hodnotia svoju heuristickú kompetenciu. Pri porovnaní s laikmi experti sú menej extrémni pri hodnotení stereotypov a predsudkov o inteligencii. Kognitívny štýl heuristická versus algoritická orientácia predisponáva k odlišnému zvládaniu problémových situácií. Pripravil a vydal sa vo forme zborníka súbor 12 zahraničných metodík pre výskum praktickej inteligencie.

V grantovej úlohe o vplyve priemyselných exhalátov na poznávací vývin detí sa na základe psychofyziologického vyšetrenia zistila hyperaktivita u detí, žijúcich v priemyselnej lokalite pod dlhodobým vplyvom toxických látok v prostredí. Tieto deti podávali nižší výkon v pozornosťno-pamäťových úlohách. Výskum vplyvu "kvality života" u ďalšej skupiny detí a to z vidieckého prostredia dlhodobo ovplyvneného toxickými látkami v ovzduší ukázal, že kognitívne výkony sú tu lepšie ako v priemyselnej znečistenej lokalite, avšak horšie ako v lokalite s relatívne čistým životným prostredím. Preto bude treba prihliadať na čiastočne kompenzujúci vplyv "kvality života" /t.j. prostredia, poskytujúceho viac príležitostí k rozvoju schopností, potrieb a pod./.

V grantovej úlohe o kreativizácii osobnosti sa na výskumných vzorkách študentov gymnázií a VŠ, učiteľov a riaditeľov škôl a začínajúcich podnikateľov v súvislosti s bariérami tvorivosti zistilo, že niektoré vnímané dimenzie tvorivej klímy /konflikty, podpora nápadov, dôvera, riskovanie/ sú vo významnom vzťahu s osobnostnými vlastnosťami. Pozitívne vzťahy sa zistili tiež medzi kognitívnou úrovňou tvorivosti a posudzovaním tvorivej klímy. Redukcia bariér tvorivosti pomocou brainstormingu je výraznejšia, ak sa tento obohatí o prvky internality a inštrumentality. U matematicky nadaných gymnazistov sa ukázali diferencované vzťahy medzi mierami tvorivosti a konformitou pri efektívnom riešení problémov. Kognitívny štýl šírka kategorizácie súvisí s úrovňou riskovania.

Mimo grantových projektov sa uskutočnil výskum /v rámci medzinárodného projektu/ pracovných hodnôt a postojov ako aj výskum rozhodovania u operátora v chemickom závode.

XI. Iné významné činnosti pracoviska

Pravidelné odborné semináre ústavu boli zamerané na zvládanie náročných situácií, súčasnú západnú filozofiu, psychológiu náboženstva, psychológiu práce, kognitívnu psychológiu, kognitívne štýly /prof. S. Mudd, USA/, výsledky jednotlivých grantových projektov, interné oponentúry kandidátskych prác. Jedna pracovníčka sa zapojila do projektu Min. školstva SR o humanizácii vzdelávania. Dvaja pracovníci sú členmi odbornej grantovej komisie /jeden je podpredseda/ pre posudzovanie vedeckej kvalifikácie. Jeden pracovník je členom komisie pre obhajoby doktor-ských a dvaja - kandidátskych prác.

XII. Závažné problémy pracoviska a podnety pre činnosť SAV

Hlavným limitujúcim faktorom bol nedostatok vecných neinvestičných prostriedkov. Bolo nutné obmedzovať cestovné na terénny výskum, účasť na konferenciách v ČSFR, prípravu výskumných metódik /tlač, papier/, nemohla sa realizovať oprava xeroxu, čo viedlo k výdavkom na externé xeroxovanie /najmä pri vydávaní zborníkov/. Pre udržanie primeranej teoretickej úrovne riešených grantových úloh je nutné objednávanie zahraničných časopisov - toto sa zatiaľ pre r. 1993 nemohlo realizovať pre nedostatok finančných prostriedkov.

Čo sa týka mzdového fondu, pridelené prostriedky vystačili len na zaradenie do platových tried výrazne nižších v porovnaní s ostatnými ústavmi /napr. vedúci vedeckí pracovníci - vedúci grantov ako i riaditeľ sú zaradení v 11. triede, vedeckí pracovníci napriek účasti v zahraničných projektoch len v 9. triede a ostatní sú taktiež nedostatočne zaradení.

XIII. Tabuľky a prílohy

/podrobnejšie výsledky pozri X. kapitola tejto správy/

Zoznam grantových projektov /získaných cez GAV/, riešených na pracovisku.

č. 118/92

a/ Psychológia na Slovensku 1918 - 1989: počiatky, etablovanie, tvorba, osobnosti, peripetie

b/ PhDr. Damián Kováč, DrSc.

c/ 5 riešitelia, 3.800 hodín, všetci SAV, VŠ 3.300 hod., nie VŠ - 500 hodín
/žiaden na plnú kapacitu/

d/ 1992 - kategória B

e/ Cieľ 1992: sústredenie faktograf. materiálov, získať informácie pomocou rozhovorov, pripraviť profil zakladateľských osobností /J. Stavěl, A. Jurovský, J. Čečetka/

Dosiahnuté výsledky: vypracovaná koncepcia, osvetlené niektoré obdobia, podkladové štúdie o vyše uvedených osobnostiach

+

č. 999 354

a/ Vplyv priemyselných exhalátov na poznávací vývin detí

b/ PhDr. Alena Potašová, CSc.

c/ 10 riešitelia, 7.600 hodín, všetci SAV, VŠ- 5.600 hodín, nie VŠ - 1.000 hodín
/z toho 2 na plnú kapacitu/

d/ 1991 - kategória B, 1992 - kategória A

e/ Cieľ r. 1992: korigovať súbor psychologických meraní, retestovať výskumné súbory, syntetizovať výskumné zistenia v širšom kontexte

Dosiahnuté výsledky: pomocou kožnogalvanickej odpovede sa zistila hyperaktivita v toxickom prostredí a jej vzťah ku koncentrácii pozornosti, výskumne sa podchytil aspekt

kvality života. Zhrnuli sa poznatky o vplyve priemyselných toxických látok

+

č. 999 356

a/ Praktická inteligencia

b/ PhDr. Imrich Rušiel, CSc.

c/ 7 riešitelia; 10.500 hodín, všetci SAV, VŠ - 10.000 hodín, nie VŠ - 500

d/ 1991 - kategória A; 1992 - kategória A

e/ Cieľ r. 1992: skúmať každodenné usudzovanie, osobnú a sociálnu inteligenciu, kognitívne štýly, kognitívnu kompetenciu, riešenie problému u expertov a nováčkov.

Dosiahnuté výsledky: popísali sa novšie prístupy k usudzovaniu a výskumne sa potvrdil vplyv mentálneho modelu; analyzoval sa konštrukt sociálna inteligencia, zistil sa vplyv kognitívneho štýlu na zvládanie situácii, vplyv situačného kontextu na správanie, kultúry na rozhodovanie, menšia extrémnosť expertov pri hodnotení stereotypov

+

č. 999 355

a/ Kreativizácia osobnosti

b/ PhDr. Marta Jurčová, CSc.

c/ 7 riešitelia, /z toho 2 na plnú kapacitu/ 5.500 hodín, všetci SAV, VŠ - 5.000 hodín, nie VŠ - 500

d/ 1991 - kategória A, 1992 - kategória A

e/ Cieľ r. 1992: rozšírenie výskumnej vzorky, príprava metodík, overenie vzťahu tvorivých schopností, osobnostných vlastností a barier, rozpracovanie otázok iracionality do bariéry tvorivosti.

Dosiahnuté výsledky: U študentov VŠ, učiteľov, riaditeľov škôl a začínajúcich podnikateľov sa zistili významné vzťahy - medzi osobnostnými vlastnosťami a úrovňou tvorivosti k vnímaniu a hodnoteniu tvorivej klímy. U nadaných študentov matematiky konformita vo vzťahu k pro- a anti- sociálnemu správaniu súvisí s úrovňou tvorivosti.

Realizoval sa výcvik tvorivosti u študentov VŠ, vytvorili sa 2 nové metodiky na zisťovanie psychologických bariér podnikateľstva.

Výsledky majú dosah pre redukciu bariér tvorivosti na úrovni osobnosti.

Charakteristika významného výsledku

1. Názov výsledku: Vplyv praktickej a sociálnej inteligencie na poznávanie
2. Pracovisko zúčastnené na riešení: Ústav experimentálnej psychológie SAV
3. Popis výsledku: Teoretická analýza poznatkov integrovaných prostredníctvom konštruktu sociálnej inteligencie naznačuje, že v rámci koncepcie praktickej inteligencie sa nemožno obmedzovať iba na individuálnu, na kontexte nezávislú architektúru spracovania informácií a riešenia problémov. Nedocenenie sociálneho kontextu môže vyústiť vo fatálne dôsledky, ktoré určitá komunita využíva na egoistickú ochranu svojich záujmov.

Opísali sa novšie prístupy k usudzovaniu /rozdiel medzi formálnym a každodenným usudzovaním, teória pragmatickej schémy, zložky induktívneho usudzovania/. V empirickom výskume sa potvrdilo, že správnosť každodenného usudzovania ako relevantnej myšlienkovvej funkcie je ovplyvnená príslušným mentálnym modelom /napr. pragmatickou schémou/. Súčasne sa ukázalo, že vyšší výkon v expertnej úlohe pozitívne ovplyvňuje prežívanie. Experti s vyšším výkonom pozitívnejšie hodnotia svoju heuristickú kompetenciu a pripisujú si menej výrazné pôsobenie sprievodných emócií. Kognitívny štýl heuristická a algoritmická orientácia predisponáva k odlišnému zvládaniu problémových situácií. Kreativnejšie pôsobia jednotlivci s heuristickou orientáciou. Rozhodovanie jednotlivcov v reálnych situáciách je ovplyvnené príslušnosťou k určitej kultúre /najmä pri zvažovaní možných strát a ziskov pre skupinu/. Výsledok prispieva k obohateniu poznatkovej základne kognitívnej psychológie.

Prínos: Predpokladáme, že optimalizácia intelektových aktivít povedie k úspešnej adaptácii človeka najmä tam, kde sa vyžaduje rýchle a adekvátne rozhodovanie v zložitých situáciách.

Charakteristika významného výsledku

1. Názov výsledku: AKO PSYCHOLÓGIA NA SLOVENSKU PREŽILA KRITICKÉ ROKY SVOJEJ EXISTENCIE: HISTORICKÁ SONDA
2. Pracovisko zúčastnené na riešení:
 ÚSTAV EXPERIMENTÁLNEJ PSYCHOLÓGIE SAV
 Grantový projekt č. 118/92
3. Popis výsledku: Psychológia ako jadrová veda o človeku - o slobodnej a tvorivo konajúcej jedinečnej osobnosti - je nevyhnutne v rozpore s ideológiou totalizmu; u nás bola prehlásená za buržoáznú pavedu a na rozhraní 50. rokov sa zlikvidovali všetky výdobytky psychológie z predchádzajúceho obdobia. Likvidácia bratislavského Psychotechnického ústavu je nielen prototypovým príkladom tejto deštrukcie; na základe všestranného štúdia pramenných materiálov sa podarilo vytvoriť model boja totalitnej moci s nežiadúcim vedným odborom, relevantný, pravdepodobne, aj pre iné "socialistické" krajiny. Po dvoch-troch rokoch diskontinuity vývoja psychológie na Slovensku, začala skupina niekoľkých nadšencov "prebudovanie" psychológie v kontexte vtedajších ideologicko-politických požiadavok na vedu. V 60. rokoch, najmä v čase "socializmu s ľudskou tvárou", zaznamenala psychológia na Slovensku druhý, a nateraz najvýdatnejší "boom" svojho rozvoja. Ten však bol vzápätí prerušený v dôsledku vojenskej okupácie a s ňou súvisiacimi rokmi "normalizácie". Narozdiel od brutálnosti obdobia likvidácie psychológie v 50. rokoch, počnúc 70. rokmi sa začala rafinovaná inhibícia predchádzajúcich výdobytkov psychológie. Prejavila sa ideologizáciou všetkej činnosti, redukcionistickou integráciou inštitúcií, zásahmi nekompetentných do odbornej činnosti, personálnymi postihmi, a i. K prežitiu psychológie na Slovensku v tejto etape prispeli najmä tieto tendencie: prechod do disentu, zvládanie frustrácie z prekážok v profesionálnom vývine, prežitie bez väčších problémov zvolením ideologicky indiferentných /mocou nekontrolovateľných/ činností. Takými boli napr. systematický výskum poznávacích procesov, psychologické poradenstvo/vrátane odbornopracitickej činnosti/, patopsychológia dieťaťa a ě. Osobitý význam tu mali edičné a organizačné aktivity zahrňujúce aj západoeurópske regióny psychológie.

Prínos: získané výsledky prispievajú nielen k prepotrebnej sebareflexii psychológie ako odboru, ale sú východiskom pre rozvoj u nás doteraz zanedbávanej teoretickej psychológie.

1. Názov výsledku: Vzťah tvorivosti a konformity u nadaných žiakov
2. Pracovisko: Ústav experimentálnej psychológie SAV
3. Popis výsledku: Konformita ako protipól nezávislosti je považovaná za jednu z bariér, blokujúcich tvorivý potenciál. Zahraničné výskumy, zisťujúce vzťahy medzi tvorivosťou detí a oceňovaním/potláčaním nezávislosti, nekonformnosti podporujú tento predpoklad. Na vzorke 15-ročných nadaných žiakov sme zistili, že vysoká tvorivosť je vo vysoko významnom vzťahu k nekonformnému správaniu iba v antisociálnych situáciách, kde dileme pre/proti konformite obsahuje činnosť, ktorá je v rozpore s normami bežnej morálky, ale je príťažlivá. Naproti tomu, v prosociálnych situáciách, kde dilema obsahuje činnosť, ktorá je prospešná pre iných ľudí, ale nie je príjemná, sa vzťah medzi tvorivosťou a konformným správaním nezistil. Výskum zároveň ukázal, že vysoko tvoriví žiaci sú menej akceptovaní vo svojej skupine než nízko tvoriví žiaci, pričom akceptovanie sa výrazne podieľa na ochote byť konformný. Vzhľadom na uvedené zistenia, vzťah tvorivosti a konformity nie je priamočiary, vyžaduje kvalitatívny prístup.

Prínos: Zistenia sú príspevkom k vývinovým štúdiám, k poznaniu bariér tvorivosti, vznikajúcich v psychosociálnom vývine. V aplikačnej rovine ukazujú možnosti rozvíjania tvorivého potenciálu nadaných žiakov.

Prehľad medzinárodnej vedeckej spolupráce za rok 1992

Pracovisko SAV: Ústav experimentálnej psychológie

Vyslanie vedeckých pracovníkov SAV do zahraničia

Krajina	Meno	dni	z toho		devízové	bezdevízové	cestovné náklady v Kčs
			do 35 r.	nad 35 r.			
Belgicko	Sarmány	7		+	+	-	60.754
	Ruisel	7		+	+	-	60.754
	Potašová	7		+	+	-	60.754
Holandsko	Kováč /pozvanie/	5		+	-	+	-
Holandsko	Ruisel /pozvanie/	7		+	-	+	6.575
Nemecko	Kováč /pozvanie/	4		+	-	+	17.537
Nemecko	Ruisel /DFG/	30		+	-	+	7.243
Švajčiarsko	Sarmány /kultúrna výmena/	21		+	-	+	7.698
Rakúsko	Kováč	3		+	-	+	-
USA	Kusá	30		+	-	+	-

Krajina	pracovisko v zahraničí	téma	platnosť dohody	konkrétne výsledky
<u>Dohody</u> Nemecko	Lehrstuhl Psychologie II Universität Bamberg	riešenie problému a praktická inteligencia	30.6.92- 31.5.95	štandardizácia simulačných výskumných programov
Holandsko	IDEEPRODUKT Eindhoven	malé podnikanie - výskum	9.6.92- 31.12.92	zborník /anglická aj slovenská verzia/
Bulharsko	Centrálna laboratorija psychologii, Bulh. akad. vied - Sofia	kognitívne a emočné aspekty regulácie činnosti	20.12.90 31.12.95	poskytli sme metodiky výskumu, ktorý prebieha
Zimbabwe	Psychol. Unit., University of Zimbabwe, Harare	zvládanie problému	12.8.92 31.12.95	prípravné práce
Rakúsko	Institut d. empirische Medienvorschung Viedeň	účinnok ohrozujúcich správ o životnom prostredí	1.9.91- 31.12.93	realizovaný predvýskum a výmena metodík
<u>Projekty</u> Svajčiarsko	Psychol. ústav Univerzity v Berne	osobnostné koreláty kogn. štýlu		realizovaný výskum - výsledky publikované
Kanada	Ottawa University	percepčia a usudzovanie		štandardizácia metodiky Briggs-Myers
Japonsko	Hokkaido University	sociálne rozhodovanie		výsledky výskumu publikované
Švédsko	University of Stockholm	zvládanie záťažových situácií		výskum realizovaný, výsledky publikované
Maďarsko	Eötvös Lorand Univ. - Budapešť	pracovné hodnoty a postoje		realizovaný výskum
USA	Cornell University	rozvoj poznávacích procesov u detí		výskum realizovaný, výsledky odovzdané
Dánsko	Lego, Billund v rámci spolupráce s ÚEPD SAV	tvorivosť		prípravné práce
USA	Center for Studies of Creativity, Buffalo Univerzita, Atény	zvládanie záťaže a kognitívny štýl		prípravné práce
Grécko	University of California	zvládanie záťaže a kog. štýl		realizovaný predvýskum

prijatie vedeckých pracovníkov zo zahraničia

Krajina	spôsob úhrady pobytu hosťa		celkové náklady na úhradu pobytu zahraničného hosťa /hostí/
	SAV počet	iný počet	
Holandsko		2	-
Rakúsko		5	-
USA		3	-

Vyslanie vedeckých pracovníkov SAV do zahraničia na základe dohôd

Krajina	druh dohody			
	medziakademická kultúrna, VTS			medziústavná
	počet Meno	počet dni		počet Meno
Nemecko	Ruisel /DFG/	30		

prijatie vedeckých pracovníkov zo zahraničia na základe dohôd

Krajina	druh dohody			
	medziakademická kultúrna, VTS		medziústavná	
	počet		počet	
	Meno	dni	Meno	dni
Holandsko			Boel	2
Holandsko			Eijnde	7
Rakúsko			Tinchon	1
Rakúsko			Vitouch	1
Rakúsko			Dier	1
Rakúsko			Gulda	1
Rakúsko			Horn	1